Markermeer - IJmeer
Natuurlijk ontwikkelen

Oostvaardersoevers

Verbinding Markermeer – Oostvaardersplassen – Lepelaarplassen

Op de Flevolandse grond van vandaag stroomde honderd jaar geleden nog de Zuiderzee. Na de aanleg van de Afsluitdijk werd het water tot land ingepolderd. Het voornemen om ook de Markerwaard aan te leggen, lieten de betrokken overheden echter varen. In plaats daarvan werd besloten om juist dit merengebied te beschermen. Zo kunnen we nu zien dat in en rond het IJsselmeergebied prachtige natuur tot ontwikkeling komt. Voorbeelden daarvan zijn de Lepelaarplassen, het Markermeer en IJmeer, de Oostvaardersplassen en de nieuwe Marker Wadden. Mooie, maar ook kwetsbare, natuurgebieden. Door de aanleg van dijken en dammen is de veiligheid vergroot, maar liggen de gebieden nu gescheiden van elkaar. De natuur in het gebied moet robuuster en toekomstbestendig worden om van betekenis te kunnen blijven voor mens en dier.

Verbindende ketens

De nieuwe natuur in Flevoland verdient bescherming en verdere ontwikkeling. Met het oog hierop zijn verschillende normen opgesteld, zoals Natura 2000 en de Kaderrichtlijn Water. De drie gebieden voldoen helaas niet in alle opzichten aan de gestelde normen. De Lepelaarplassen, het Markermeer-IJmeer en de Oostvaardersplassen zijn geïsoleerd waardoor onderlinge uitwisseling zeer beperkt is. Ook missen de ecosystemen natuurlijke dynamiek. Door de slappe sliblaag op de bodem van het Markermeer is het water in het Markermeer troebel. Daarnaast is het water voedselarm. Het water in de Oostvaardersplassen en Lepelaarplassen is juist voedselrijk. Op dit moment profiteren de gebieden niet van elkaar. Waterdieren zoals vissen komen niet of moeilijk van het ene naar het andere gebied. Ook ontbreekt een geleidelijke overgang tussen de gebieden van diep naar ondiep water (plas-dras oeverland). Hierdoor komen veel voedingsstoffen niet beschikbaar voor organismen in het zoetwater en het moeras.

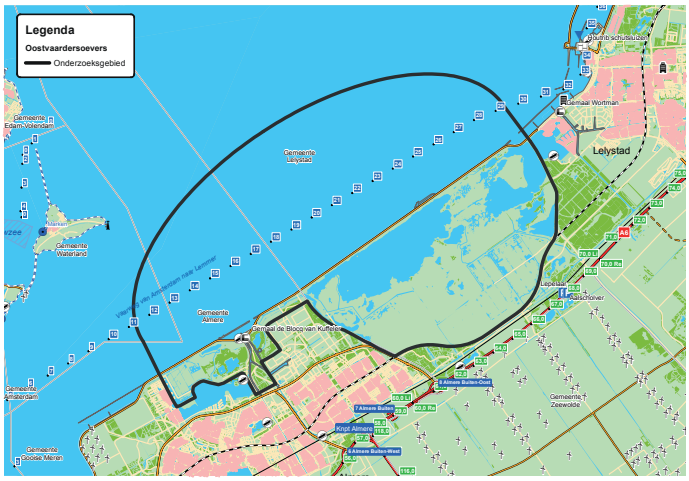

Oostvaardersoevers: aan twee kanten verbonden

De natuur heeft baat bij een verdere versterking en uitwisseling tussen de verschillende natuurgebieden. Daarom zijn Rijkswaterstaat en provincie Flevoland gestart met een verkenning naar mogelijkheden om het Markermeer, de Lepelaarplassen en het moerasgedeelte van de Oostvaardersplassen robuust te verbinden. Het project draagt de naam

‘Oostvaardersoevers’. De ambitie is om met de verbinding de gebieden robuuster, klimaatbestendiger en veerkrachtiger te maken. Ook wordt bekeken hoe de ruimtelijke kwaliteit als geheel hiermee kan toenemen en hoe de ecologische maatregelen kunnen bijdragen aan het aantrekkelijker maken van het gebied voor bewoners en recreanten.

Als mogelijke maatregel kan bijvoorbeeld water uit het Markermeer in de Oostvaardersplassen gelaten worden. Hierdoor ontstaat meer dynamiek in het waterpeil wat goed is voor de diversiteit aan planten en dieren. Wanneer de doorstroming tussen de plassen en het Markermeer verbetert, kunnen de vissen en andere waterdieren gemakkelijk van oost naar west en weer terug. Door het maken van bijvoorbeeld ondieptes en vooroevers in het Markermeer kan geschikt leefgebied voor deze dieren worden uitgebreid en kan het voedselrijke water uit de plassen even worden vastgehouden. Binnen het project wordt ook rekening gehouden met verwachte veranderingen zoals de stijging van de zeespiegel en toenemende droogte.

Robuust ecosysteem

Vanuit het project ‘Oostvaardersoevers’ wordt dus op allerlei manieren gericht aangestuurd op een robuust ecosysteem. Een ecosysteem waar probleemloos nieuwe natuur kan bloeien en nieuw leven kan groeien, omdat water en natuur tegen een stootje kunnen. Natuur waar je graag wilt zijn om van te genieten en voluit te recreëren. En natuur die bovendien voldoet aan Europese normen.

Samenwerking

Het project Oostvaardersoevers is een samenwerkingsproject en sluit aan bij andere ontwikkelingen in het gebied. Zo maakt Oostvaardersoevers onderdeel uit van de programma’s Grote Wateren, het Toekomstbestendig Ecologisch Systeem Markermeer-IJmeer, LIFE IP Deltanatuur en van de Agenda IJsselmeergebied 2050.

Ook geeft het project Oostvaardersoevers een impuls aan het nieuwste Nationaal Park van Nederland, Nationaal Park Nieuw Land. De ambitie van het Nationaal Park is om de gebieden Oostvaardersplassen, Lepelaarplassen, (een deel van) het Markermeer en de Marker Wadden te benaderen als een groot samenhangend natuurgebied.

Rijkswaterwaterstaat Midden-Nederland en provincie Flevoland werken samen met Staatsbosbeheer, Stichting Flevo-landschap, Waterschap Zuiderzeeland en de gemeenten Almere en Lelystad aan het project Oostvaardersoevers.

Planning

Het project Oostvaardersoevers is in een voorbereidend stadium, waarbij de verkenning naar een dergelijke verbinding wordt voorbereid. Hiervoor vinden in 2018 gesprekken plaats met organisaties en omwonenden om begin 2019 een startbeslissing te kunnen nemen. Daarna zal de planvorming en de verdere uitwerking plaatsvinden waarin financiering, aanvang en duur van de werkzaamheden meegenomen worden.

Meer informatie

Over Oostvaardersoevers en programma Markermeer-IJmeer:
website: markermeerijmeer.nl

Over programma Grote Wateren:
website: helpdeskwater.nl/onderwerpen/water-ruimte/ecologie/programma-grote/

LIFE IP Deltanatuur:
website: life-ip-deltanatuur.nl

Gebiedsagenda IJsselmeergebied:
website: agendaijsselmeergebied2050.nl

Nationaal Park Nieuw Land:
website: nationaalparknieuwland.nl

Provincie Flevoland
Rijkswaterstaat Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
gemeente Lelystad
Gemeente Almere
staatsbosbeheer
Natuur dichtbij HET FLEVO LANDSCHAP
Waterschap Zuiderzeeland – UW WATERSCHAP
LIFE IP Deltanatuur